

HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, PHONG CÁCH BÁO CHÍ HỒ CHÍ MINH

*Hà Lam **

Sau hơn 5 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, cùng với toàn Đảng, toàn dân, đội ngũ những người làm báo của báo chí Cách mạng Việt Nam đã không ngừng học tập, tu dưỡng, rèn luyện, trau dồi đạo đức cách mạng theo tư tưởng, đạo đức của Người. Trong đó, học tập tư tưởng, phong cách báo chí Hồ Chí Minh là vấn đề cơ bản, quan trọng nhất, góp phần nâng cao trình độ nghiệp vụ báo chí, chất lượng bài viết, tạo ra một nền báo chí phát triển toàn diện và chuyên nghiệp trong xu thế hội nhập toàn cầu. Trong suốt quá trình học tập tư tưởng và phong cách báo chí của Người, cùng với đội ngũ những người làm báo của báo chí Cách mạng Việt Nam, đội ngũ nhà báo và những người tham gia công tác truyền thông trong ngành Ngân hàng cũng ngày càng trưởng thành và không ngừng lớn mạnh.

Phong cách báo chí Hồ Chí Minh

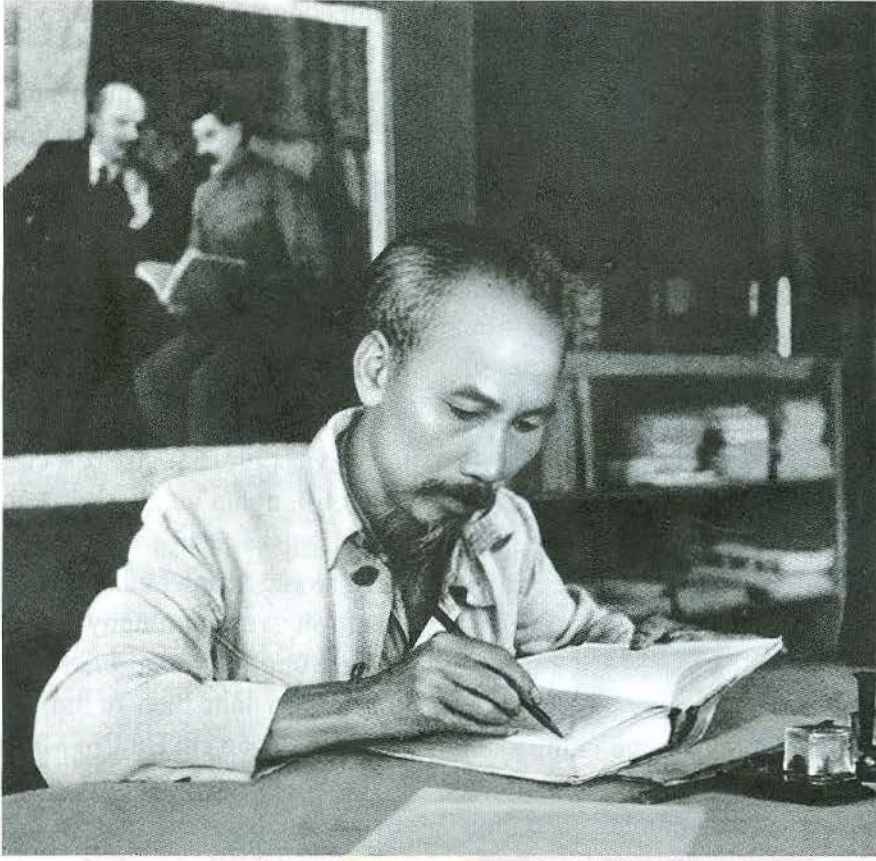
Trong suốt cuộc đời hoạt động của Người, hoạt động báo chí luôn giữ vai trò hết sức quan trọng. Người trở thành nhà báo vĩ đại, ngòi bút sắc sảo, giàu sức

chiến đấu, tính trung thực, tính nhân văn và giáo dục cao với rất nhiều bài báo với nhiều đề tài, thể loại, kết cấu và văn phong cũng như hình thức thể hiện, mà mục đích duy nhất là phục vụ Nhân dân lao động, vì xã hội chủ nghĩa, hướng tới mục tiêu giải phóng dân tộc và hòa bình thế giới. Các tác phẩm báo chí của Người có nội dung vô cùng sâu sắc và tiêu biểu về hình thức thể hiện, tạo nên một phong cách độc đáo - phong cách báo chí Hồ Chí Minh. Đối với các nhà báo, Người luôn định hướng tư tưởng theo 5 câu hỏi ngắn gọn: “Viết cho ai? Viết để làm gì? Thế thì viết cái gì? Cách viết thế nào? Viết rồi phải thế nào?”. Người luôn nhấn mạnh, phải viết đúng trình độ của người xem, viết rõ ràng, gọn gàng. Người dạy các nhà báo: “Phải viết gọn gàng, rõ ràng, vắn tắt”, vì “trình độ của đại đa số đồng bào ta bây giờ không cho phép đọc dài, điều kiện giấy mực của ta không cho phép viết dài và in dài, thì giờ của ta, người lính đánh giặc, người dân đi làm không cho phép xem lâu”. Người phê bình cách viết “rau muống”, nghĩa là tràng giang đại hải, làm cho người đọc như bị “chất chất vào rừng xanh”. Viết cho quần chúng Nhân dân thì phải dùng lời văn nôm na, vận dụng nhiều thành ngữ, tục ngữ của dân tộc, diễn đạt theo cách nói, cách nghĩ, cách cảm của quần chúng... Người thường viết ngắn gọn, súc

tích, dễ hiểu và kịp thời, không lạm dụng tiếng nước ngoài, mặc dù Người thông thạo nhiều ngoại ngữ. Viết về kẻ địch, Người thường sử dụng lối viết châm biếm, ý nhị nhưng sâu xa, mạnh mẽ... Người dạy: “Chớ ham dùng chữ. Những chữ mà không biết rõ thì chớ dùng”. Người khuyên các nhà báo “học cách nói, tiếng nói của quần chúng” và chính Người đã nêu gương việc này.

Trong cuộc đời làm báo của mình, Người đã có hàng ngàn bài báo, nhiều thể loại, dịch ra nhiều thứ tiếng, sử dụng nhiều bút danh khác nhau, đăng trên rất nhiều ấn phẩm từ trong đến ngoài nước. Với bất cứ bài viết nào của Người đều phản ánh trung thực, khách quan bản chất sự việc, phân biệt đúng sai rõ ràng, không “tô hồng”, “bôi đen”, phiến diện, một chiều, thể hiện phẩm chất cao đẹp về đạo đức nghề nghiệp của nhà báo cách mạng chân chính. Tính trung thực trong phong cách báo chí của Người không chỉ thể hiện ở việc chỉ nói đến cái tốt, cái thành công, mà còn chỉ ra những thói hư, tật xấu và cả những cái chưa làm được để có phương hướng khắc phục. Người cho rằng: “Không nên chỉ viết cái tốt mà giấu cái xấu. Nhưng phê bình phải đúng đắn. Nêu cái hay, cái tốt phải có chừng mực, chớ phóng đại. Có thể nào nói thế ấy. Bộ đội và Nhân dân ta cũng có nhiều cái hay để nói lên,

*NHNN

Ho Chi Minh - Người thầy vĩ đại của Báo chí Cách mạng Việt Nam

không cần phải bịa đặt ra”¹; “nói có sách, mách có chứng”, nói cho rõ “cái việc ấy ở đâu, thế nào, ngày nào, nó sinh ra thế nào, phát triển thế nào, kết quả thế nào”²... Các bài báo của Người luôn có sức cảm hóa mạnh mẽ và mang tính định hướng cao. Người viết về mọi đối tượng: về ta, về bạn, về địch...; về mọi tầng lớp Nhân dân: nam, phụ, lão, ấu, về công, nông, binh, trí thức, những người buôn bán, các vị nhân sĩ, thân hào, điền chủ, những người theo các tôn giáo và các nhà tư sản dân tộc có lòng yêu nước... Mỗi bài báo của Người đều kết hợp hài hòa một cách tự nhiên giữa ngôn từ, cách diễn đạt với trình độ nhận thức, sự hiểu biết và cách suy nghĩ của từng đối tượng, có tính thực tiễn, thông tin chính xác cao. Do đó, tư tưởng của Người, dù là những vấn đề về

cuộc sống, chiến đấu, lao động hàng ngày hay những vấn đề lớn của đất nước, thời đại đều được truyền đạt dễ hiểu, dễ nhớ, sâu sắc, thấm thía và có sức thuyết phục mạnh mẽ. Nhà báo Hồ Chí Minh mang trong mình những giá trị con người cốt lõi và sâu sắc. Thủ tướng Phạm Văn Đồng trong tác phẩm "Hồ Chí Minh, một con người, một dân tộc, một thời đại, một sự nghiệp" đã viết: "Hồ Chí Minh là nhà chiến lược, nhà lãnh đạo, nhà tổ chức đồng thời là nhà văn hóa, nhà báo, nhà thơ lớn. Suốt cuộc đời Hồ Chí Minh là cả một cuộc chiến đấu trên mặt trận văn hóa, báo chí với một văn phong đa dạng nhiều sắc thái mà nổi bật lên tính quần chúng, cách suy nghĩ và biểu đạt dân gian, dễ hiểu, đi sâu vang vọng trong lòng người, gợi mở những tư tưởng lớn lao, thúc

đẩy những việc làm tốt đẹp, bằng những lời lẽ giản dị giàu hình tượng, nói lên được điều lớn lao bằng những dòng chữ nhỏ...”.

Học tập phong cách báo chí Hồ Chí Minh để hoàn thành tốt nhiệm vụ báo chí Cách mạng trong giai đoạn hiện nay

Học tập theo phong cách báo chí Hồ Chí Minh, trong những năm qua, báo chí Cách mạng Việt Nam đã ngày càng đáp ứng tốt hơn nhiệm vụ cách mạng của mình là phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân. Với sự phát triển không ngừng, hàng trăm cơ quan báo chí truyền thông, trong đó có cả những người làm báo của ngành Ngân hàng đã từng bước trưởng thành, với rất nhiều hình thức, thể loại ấn phẩm đa dạng, nội dung thông tin báo chí ngày càng hấp dẫn, sinh động, phong phú, phản ánh đầy đủ, kịp thời và toàn diện những vấn đề trong và ngoài nước, đặc biệt là các thông tin liên quan đến lĩnh vực tài chính - ngân hàng, kinh tế, thương mại của đất nước.

Cùng với chiều dài lịch sử của đất nước, trong suốt 70 năm xây dựng và phát triển, ngành Ngân hàng Việt Nam đã trải qua rất nhiều gian khó và đóng góp tích cực vào công cuộc giải phóng dân tộc, thống nhất và xây dựng đất nước. Cùng với các thế hệ lãnh đạo, cán bộ, công chức, viên chức, người lao động ngân hàng, lực lượng những nhà báo, những người tham gia công tác tuyên truyền của ngành Ngân hàng luôn ghi nhớ những lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh và lấy đó làm phương châm hành động của mình. Đến nay, đất nước đang trong giai đoạn hội nhập quốc tế

sâu, rộng cùng với sự bùng nổ của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đời sống kinh tế ngày càng đổi mới, tạo ra nhiều cơ hội, nhưng đồng thời cũng tạo ra nhiều thách thức mới đối với hệ thống ngân hàng Việt Nam. Những tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn còn nguyên giá trị quý báu để thế hệ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động ngành Ngân hàng tu dưỡng, học tập và rèn luyện đạo đức, góp phần xây dựng ngành Ngân hàng phát triển bền vững. Đội ngũ nhà báo và những người làm công tác truyền thông của ngành Ngân hàng hàng ngày không trực tiếp tham gia xây dựng chính sách tiền tệ, cũng như các hoạt động nghiệp vụ ngân hàng, nhưng có vai trò quan trọng trong việc chuyển tải và hiện thực hóa các chính sách tiền tệ, hoạt động ngân hàng đến với Nhân dân và xã hội; là nhịp cầu kết nối ngân hàng với người dân và doanh nghiệp; thu thập những ý kiến phản hồi của giới chuyên môn, người dân, doanh nghiệp trong quá trình xây dựng, thực thi chính sách; góp phần định hướng dư luận và thúc đẩy chính sách đi vào thực tiễn... Bên cạnh thực hiện hiệu quả chức năng thông tin, phản biện xã hội của báo chí, báo chí, truyền thông của ngành Ngân hàng luôn quán triệt tư tưởng phê bình, xây và chống trong phong cách báo chí Hồ Chí Minh, tuyên truyền, biểu dương những cái mới, cái tốt, những nhân tố tích cực và phê phán mạnh mẽ cái sai, cái xấu, những hiện tượng tiêu cực..., phản ánh tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân, phát hiện những điển hình tiên tiến, gương tốt, việc tốt; đấu tranh triệt để với hiện tượng tiêu

cực, tình trạng tham nhũng, lãng phí, lạm dụng quyền hạn... làm tổn hại đến lợi ích kinh tế của Nhà nước và Nhân dân.

Trong bối cảnh đất nước và thế giới không ngừng vận động và phát triển, báo chí, truyền thông ngành Ngân hàng ngày càng quan trọng, là kênh cung cấp kịp thời, thông tin chính xác đến người dân những nội dung chính thống về điều hành chính sách tiền tệ, góp phần định hướng dư luận, giúp người dân hiểu và đồng thuận hơn trong thực thi chính sách tiền tệ. Hơn nữa, tài chính - ngân hàng là lĩnh vực hoạt động nhạy cảm, có ảnh hưởng lớn đến mọi mặt của đời sống kinh tế - xã hội. Thông tin về chính sách tiền tệ và hoạt động ngân hàng không những đòi hỏi sự chính xác, khách quan, trung thực, mà còn phải vì lợi ích chung của nền kinh tế, của Ngành. Để làm tốt nhiệm vụ trên, báo chí, truyền thông ngành Ngân hàng cần phải đẩy mạnh việc quán triệt, học tập phong cách báo chí Hồ Chí Minh một cách sâu sắc và hiệu quả hơn nữa; bám sát tôn chỉ, mục đích của từng tờ báo, tạp chí và phương tiện truyền thông, rèn luyện đội ngũ phóng viên, biên tập viên cả về chuyên môn, nghiệp vụ lẫn phẩm chất đạo đức, trong đó, phẩm chất đạo đức được đặt lên hàng đầu. Bên cạnh phẩm chất đạo đức, đội ngũ làm công tác báo chí, truyền thông ngành Ngân hàng cần thường xuyên trau dồi và nâng cao nghiệp vụ báo chí cũng như kiến thức chuyên môn về tài chính - ngân hàng.

Để đáp ứng nhu cầu thông tin của công chúng trong bối cảnh toàn cầu hóa và xã hội hóa thông tin hiện nay, báo chí cần phản ánh

nh nhanh chóng, kịp thời những vấn đề thời sự của đất nước, những vấn đề dư luận đang quan tâm. Do vậy, báo chí cần phát huy hơn nữa vai trò tiên phong, xung kích trong cuộc đấu tranh tư tưởng, cung cấp thông tin nhanh, kịp thời, hấp dẫn, sáng tạo nhưng đồng thời phải chính xác, có độ tin cậy cao. Quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về chức năng, nhiệm vụ, tính chất của báo chí; về vai trò, nghĩa vụ, đạo đức của người làm báo; về cách viết để tạo ra những tác phẩm báo chí có chất lượng vẫn luôn nguyên vẹn giá trị trong giai đoạn hiện nay. Học tập và làm theo tư tưởng, phong cách báo chí Hồ Chí Minh là yêu cầu hết sức quan trọng đối với các cơ quan báo chí và đội ngũ những người làm báo. Điều này không chỉ góp phần xây dựng đội ngũ nhà báo vững mạnh, thúc đẩy sự nghiệp báo chí nước nhà phát triển, hội nhập với báo chí quốc tế, mà còn thể hiện lòng thành kính, tri ân sâu sắc đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại. Đội ngũ những người làm báo và tham gia công tác truyền thông của ngành Ngân hàng sẽ nỗ lực hơn nữa, học tập và làm theo phong cách báo chí Hồ Chí Minh để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị, chung tay xây dựng hệ thống ngân hàng Việt Nam vững mạnh, góp phần xây dựng đất nước ngày càng giàu đẹp hơn. ■

¹ Hồ Chí Minh: Toàn tập, tập 8, NXB.Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.206.

² Hồ Chí Minh: Toàn tập, tập 8, NXB.Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.208.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. "Phong cách diễn đạt của Bác Hồ", NXB Hồng Đức, năm 2018.

2. Kỷ yếu Hội thảo khoa học: "Bác Hồ với cán bộ, đảng viên ngành Ngân hàng", năm 2021.